EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 5.11.2018.
COM(2018) 727 final

2018/0376 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar kuru groza Īstenošanas lēmumu 2010/99/ES, ar ko Lietuvas Republikai atļauj pagarināt pasākuma piemērošanu, atkāpjoties no 193. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu

PASKAIDROJUMA RAKSTS

Saskaņā ar 395. panta 1. punktu 2006. gada 28. novembra Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu ("PVN direktīva"[1]) Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu var atļaut jebkurai dalībvalstij piemērot īpašus pasākumus, lai atkāptos no minētās direktīvas noteikumiem ar nolūku vienkāršot PVN iekasēšanas procedūru vai lai nepieļautu noteiktu veidu nodokļu nemaksāšanu vai izvairīšanos no nodokļu maksāšanas.

Vēstulē, kas Komisijā reģistrēta 2018. gada 27. aprīlī, Lietuvas Republika pieprasīja atļauju turpināt piemērot pasākumu, ar ko atkāpjas no PVN direktīvas 193. panta, kas nosaka par PVN nomaksu atbildīgo personu. Ar vēstuli, kas Komisijā reģistrēta 2018. gada 23. jūlijā, Lietuvas Republika iesniedza ziņojumu par minētā pasākuma piemērošanu.

Par Lietuvas Republikas pieprasījumu Komisija saskaņā ar PVN direktīvas 395. panta 2. punktu ar 2018. gada 16. augusta vēstuli informēja visas dalībvalstis, izņemot Spāniju un Kipru, kas tika informētas ar 2018. gada 17. augusta vēstuli. Komisija ar 2018. gada 20. augusta vēstuli paziņoja Lietuvas Republikai, ka tās rīcībā ir visa informācija, kas vajadzīga pieprasījuma izvērtēšanai.

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Saskaņā ar PVN direktīvas 193. pantu PVN parasti maksā tas nodokļa maksātājs, kas piegādā preces vai sniedz pakalpojumus.

Saskaņā ar PVN direktīvas 395. pantu dalībvalstis ar Padomes atļauju var piemērot pasākumus, lai atkāptos no PVN direktīvas noteikumiem un vienkāršotu PVN iekasēšanas procedūru vai nepieļautu noteiktu veidu nodokļu nemaksāšanu vai izvairīšanos no nodokļu maksāšanas.

Lietuvas Republika pieprasīja apgrieztās maksāšanas sistēmu turpināt piemērot tādu kokmateriālu piegāžu un tādu preču piegāžu un pakalpojumu sniegšanas gadījumā, ko veic nodokļu maksātājs, uz kuru attiecas tiesas pārraudzībā īstenota maksātnespējas procedūra vai pārstrukturēšanas procedūra, t. i., noteikt, ka par PVN nomaksu atbildīga ir tā persona, kas minētās preces vai pakalpojumus saņem.

Sākumā Lietuvas Republikai atkāpe ar Padomes 2006. gada 15. maija Lēmumu 2006/388/EK[2] tika piešķirta līdz 2009. gada 31. decembrim, pēc tam vēlreiz ar Padomes 2010. gada 16. februāra Īstenošanas lēmumu 2010/99/ES[3] — līdz 2012. gada 31. decembrim, ar Padomes 2012. gada 13. novembra Īstenošanas lēmumu 2012/704/ES[4] — līdz 2015. gada 31. decembrim un ar Padomes 2015. gada 10. decembra Īstenošanas lēmumu (ES) 2015/2395[5] — līdz 2018. gada 31. decembrim.

Lietuvas Republika šajā pieprasījumā un savā novērtējuma pārskatā Komisijai paziņoja, ka nolūkā novērst krāpšanu apgrieztās maksāšanas sistēmas piemērošana tādu kokmateriālu piegāžu un tādu preču piegāžu un pakalpojumu sniegšanas gadījumā, ko veic nodokļu maksātājs, uz kuru attiecas maksātnespējas procedūra vai pārstrukturēšanas procedūra, izrādījusies ļoti efektīva. Apgrieztās maksāšanas sistēma ne tikai palīdz nodokļu

[1] OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.
[2] OV L 150, 3.6.2006., 13. lpp.
[3] OV L 45, 20.2.2010., 10. lpp.
[4] OV L 319, 16.11.2012., 7. lpp.
[5] OV L 332, 18.12.2015., 140. lpp.

administrācijai kontrolēt PVN nomaksu un to iekasēt, bet arī motivē nodokļu maksātājus pildīt savus pienākumus. Lietuvas Republika paziņoja, ka kopš izmantota apgrieztās maksāšanas sistēma, iepriekš minētajās jomās ir būtiski samazinājies pārkāpumu skaits. Turklāt šis īpašais pasākums negatīvi neietekmē kopējos PVN ieņēmumus, ko iekasē galapatēriņa stadijā, un tādējādi tam nebūs negatīvas ietekmes uz Savienības PVN pašu resursiem.

Parasti atkāpes piešķir uz noteiktu laiku, lai varētu izvērtēt, vai īpašais pasākums ir lietderīgs un efektīvs, un lai attiecīgās problēmas risināšanai dalībvalstīm atvēlētu laiku ieviest citus visārpieņemtus pasākumus līdz atkāpes termiņa beigām, kas atkāpes termiņa pagarināšanu tādējādi padara lieku. Atkāpe, kas ļauj izmantot apgrieztās maksāšanas sistēmu, tiek izņēmuma kārtā piešķirta kā galējs līdzeklis krāpniecības apkarošanai konkrētās jomās.

Juridiskā un faktiskā situācija nav mainījusies, tādēļ tiek ierosināts atkāpes termiņu pagarināt pēdējo reizi, lai šo atkāpi Lietuvas Republika varētu turpināt piemērot līdz 2021. gada 31. decembrim. Būtu jānosaka, ka Lietuvas Republika līdz šīs atkāpes termiņa beigām īsteno citus vispārpieņemtus pasākumus, ar ko apkaro un novērš ar PVN saistītas krāpšanas izplatīšanos kokmateriālu nozarē un tādu nodokļu maksātāju gadījumā, uz kuriem attiecas maksātnespējas procedūra vai pārstrukturēšanas procedūra. Tādēļ attiecībā uz minētajām piegādēm vairs nebūtu nepieciešama atkāpe no Direktīvas 2006/112/EK 193. panta.

- **Atbilstība pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Līdzīgas atkāpes saistībā ar PVN direktīvas 193. pantu ir piešķirtas citām dalībvalstīm.

Tādējādi ierosinātais pasākums ir saskanīgs ar spēkā esošajiem PVN direktīvas noteikumiem.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

PVN direktīvas 395. pants.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Vadoties pēc PVN direktīvas normas, kura ir šā priekšlikuma pamatā, subsidiaritātes principu nepiemēro.

- **Proporcionalitāte**

Šis lēmums attiecas uz atļauju, ko piešķir dalībvalstij pēc tās pieprasījuma, un tas neuzliek nekādus pienākumus.

Ņemot vērā atkāpes ierobežoto darbības jomu, īpašais pasākums ir proporcionāls izvirzītajam mērķim.

- **Instrumenta izvēle**

Ierosinātais instruments: Padomes Īstenošanas lēmums.

Saskaņā ar Padomes Direktīvas 2006/112/EK 395. pantu atkāpe no kopējiem PVN noteikumiem iespējama tikai ar Padomes atļauju, ko pēc Komisijas priekšlikuma tā pieņem ar vienprātīgu lēmumu. Padomes īstenošanas lēmums ir vispiemērotākais instruments, jo to var adresēt atsevišķai dalībvalstij.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Šā priekšlikuma pamatā ir Lietuvas Republikas pieprasījums, un tas attiecas tikai uz šo dalībvalsti.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neatkarīgu ekspertu atzinums nebija vajadzīgs.

- **Ietekmes novērtējums**

Priekšlikums Padomes Īstenošanas lēmumam, ar ko Lietuvas Republikai atļauj noteiktu laiku turpināt apgrieztās maksāšanas sistēmas piemērošanu tādu kokmateriālu piegāžu un tādu preču piegāžu un pakalpojumu sniegšanas gadījumā, ko veic nodokļu maksātājs, uz kuru attiecas tiesas pārraudzībā īstenota maksātnespējas procedūra vai pārstrukturēšanas procedūra. Šīs sistēmas mērķis ir apkarot krāpniecību konkrētajās nozarēs. Tas turklāt palīdz nodokļu administrācijām iekasēt PVN un pārliecināties par pareizu PVN nomaksu, un motivē nodokļu maksātājus pildīt savus pienākumus.

Lietuvas Republika paziņoja, ka tad, ja šis īpašais pasākums tiks pagarināts, kopējie PVN ieņēmumi, ko iekasē galapatēriņa stadijā, negatīvi ietekmēti netiks un tādējādi tam nebūs negatīvas ietekmes uz Savienības PVN pašu resursiem.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums ES budžetu neietekmē.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Priekšlikumam ir noteikts termiņš.

2018/0376 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar kuru groza Īstenošanas lēmumu 2010/99/ES, ar ko Lietuvas Republikai atļauj pagarināt pasākuma piemērošanu, atkāpjoties no 193. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu[1] un jo īpaši tās 395. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Padomes Lēmums 2006/388/EK[2] atļāva Lietuvai piemērot pasākumu, ar ko atkāpjas no 21. panta Direktīvā 77/388/EEK[3], noteikt, ka preču piegāžu vai pakalpojumu saņēmējs ir nodokļu maksātājs, kurš ir atbildīgs par PVN nomaksu tādu preču piegāžu un pakalpojumu sniegšanas gadījumā, ko veic nodokļa maksātājs, uz kuru attiecas tiesas pārraudzībā īstenota maksātnespējas procedūra vai pārstrukturēšanas procedūra, un kokmateriālu piegāžu gadījumā.

(2) Ar Padomes Īstenošanas lēmumu 2010/99/ES[4] Lietuvai tika atļauts arī, atkāpjoties no Direktīvas 2006/112/EK 193. panta, līdz 2012. gada 31. decembrim turpināt noteikt, ka preču piegāžu vai pakalpojumu saņēmējs ir par PVN nomaksu atbildīgais nodokļa maksātājs: tādu preču piegāžu un pakalpojumu sniegšanas gadījumā, ko veic nodokļa maksātājs, uz kuru attiecas tiesas pārraudzībā īstenota maksātnespējas procedūra vai pārstrukturēšanas procedūra, un kokmateriālu piegāžu gadījumā. Pēc tam ar Padomes Īstenošanas lēmumu 2012/704/ES[5] termiņš atļaujai piemērot atkāpi tika pagarināts līdz 2015. gada 31. decembrim un ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2015/2395[6] — līdz 2018. gada 31. decembrim.

---

1 OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.

2 Padomes Lēmums 2006/388/EK (2006. gada 15. maijs), ar ko Lietuvas Republikai atļauj piemērot pasākumu, atkāpjoties no 21. panta Sestajā direktīvā 77/388/EEK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem (OV L 150, 3.6.2006., 13. lpp.).

3 Padomes Sestā direktīva 77/388/EEK (1977. gada 17. maijs) par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem — Kopēja pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprēķinu bāze (OV L 145, 13.6.1977., 1. lpp.).

4 Padomes Īstenošanas lēmums 2010/99/ES (2010. gada 16. februāris), ar ko Lietuvas Republikai atļauj pagarināt pasākuma piemērošanu, atkāpjoties no 193. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 45, 20.2.2010., 10. lpp.).

5 Padomes Īstenošanas lēmums 2012/704/ES (2012. gada 13. novembris), ar ko groza Īstenošanas lēmumu 2010/99/ES, ar ko Lietuvas Republikai atļauj pagarināt pasākuma piemērošanu, atkāpjoties no 193. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 319, 16.11.2012., 7. lpp.).

6 Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2015/2395 (2015. gada 10. decembris), ar ko groza Īstenošanas lēmumu 2010/99/ES, ar ko Lietuvas Republikai atļauj pagarināt pasākuma piemērošanu, atkāpjoties no

(3) Lietuva vēstulē, kas Komisijā reģistrēta 2018. gada 27. aprīlī, pieprasīja atļauju pasākumu, kas atkāpjas no 193. panta Direktīvā 2006/112/EK, turpināt piemērot kokmateriālu piegāžu gadījumā un tādu preču piegāžu un pakalpojumu sniegšanas gadījumā, ko veic nodokļu maksātājs, uz ko attiecas maksātnespējas procedūra vai pārstrukturēšanas procedūra tiesu iestāžu pārraudzībā. Lietuva ar vēstuli, kas Komisijā reģistrēta 2018. gada 23. jūlijā, saskaņā ar Īstenošanas lēmuma 2010/99/ES 2. panta trešo daļu iesniedza Komisijai ziņojumu par minētā pasākuma piemērošanu.

(4) Par Lietuvas Republikas pieprasījumu Komisija saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK 395. panta 2. punkta otro daļu ar 2018. gada 16. augusta vēstuli informēja pārējās dalībvalstis, izņemot Spāniju un Kipru, kas tika informētas ar 2018. gada 17. augusta vēstuli. Komisija 2018. gada 20. augusta vēstulē paziņoja Lietuvai, ka tās rīcībā ir visa informācija, kas nepieciešama pieprasījuma izvērtēšanai.

(5) Nodokļu maksātāji, uz kuriem attiecas maksātnespējas procedūras vai pārstrukturēšanas procedūras, PVN, ko tās iekasē par veiktajām preču piegādēm vai sniegtajiem pakalpojumiem, bieži vien nevar nomaksāt finansiālu grūtību dēļ. Lietuvas kokmateriālu tirgus būtība un iesaistīto uzņēmumu rīcība arī rada dažas problēmas. Tirgū dominē mazie uzņēmumi, bieži vien tālākpārdevēji un starpnieki, kurus nodokļu iestādēm ir bijis grūti kontrolēt. Visplašāk izplatītais nodokļu nemaksāšanas veids ir šāds — tie izraksta rēķinu par piegādēm un pēc tam nav atrodami, nesamaksājot PVN un klientam atstājot rēķinu, kas tam derīgs attiecībā uz nodokļa samazinājumu. Lietuva paziņoja, ka šāda situācija, kas attaisno atkāpes piemērošanu, nav mainījusies un joprojām pastāv. Lietuvas nodokļu administrācijas izmeklēja un izvērtēja atkāpes piemērošanu un konstatēja, ka tā bijusi iedarbīga, lai attiecībā uz nodokļu maksātājiem, uz kuriem attiecas tiesas pārraudzībā īstenotas maksātnespējas procedūras vai pārstrukturēšanas procedūras novērstu ar PVN saistītu krāpšanu.

(6) Tādēļ būtu jāatļauj Lietuvai turpināt piemērot atkāpi noteiktā laikposmā, proti, līdz 2021. gada 31. decembrim.

(7) Parasti atkāpes piešķir uz noteiktu laiku, lai varētu izvērtēt, vai īpašais pasākums ir lietderīgs un efektīvs. Atkāpes dalībvalstīm atvēl laiku ieviest līdz atkāpes termiņa beigām citus vispārpieņemtus pasākumus attiecīgās problēmas risināšanai, kas atkāpes pagarināšanu tādējādi padara lieku. Atkāpe, kas ļauj izmantot apgrieztās maksāšanas sistēmu, tiek izņēmuma kārtā piešķirta kā galējs līdzeklis krāpniecības apkarošanai konkrētās jomās. Lai kokmateriālu nozarē un tādu nodokļu maksātāju gadījumā, uz kuriem attiecas maksātnespējas procedūra vai pārstrukturēšanas procedūra, apkarotu un novērstu ar PVN saistītu krāpšanu, būtu jānosaka, ka Lietuva līdz šīs atkāpes termiņa beigām īsteno citus vispārpieņemtus pasākumus, un tādējādi attiecībā uz minētajām piegādēm atkāpe no Direktīvas 2006/112/EK 193. panta vairs nebūtu jānosaka.

(8) Atkāpei nebūs negatīvas ietekmes uz Savienības pašu resursiem, ko veido PVN.

(9) Tādēļ Īstenošanas lēmums 2010/99/ES būtu attiecīgi jāgroza,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

---

193. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 332, 18.12.2015., 140. lpp.).

1. pants

Īstenošanas lēmuma 2010/99/ES 2. pantu aizstāj ar šādu:

“2. pants

Šo lēmumu piemēro līdz 2021. gada 31. decembrim.”

2. pants

Šo lēmumu piemēro no 2019. gada 1. janvāra.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Lietuvas Republikai.

Briselē,

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs